

**CLUJ-NAPOCA “BABEŞ-BOLYAI” UNIVERSITY
FACULTY OF HISTORY AND PHYLOSOPHY
DOCTORAL SCHOOL HYSTORY. CIVILISATION. CULTURE**

***ORDER OF SAINT BASIL THE GREAT
DURING THE COMMUNIST REGIME***

Ph.D. THESIS’S ABSTRACT

Thesis advisor:

Prof.univ.dr. Radosav Doru

Ph.D. Student:

Lector.univ.dr.av. Vida-Simiti Ionuț

2020

CONTENTS

INTRODUCTION.....	3
CHAPTER I. THE PROVINCE SAINTS PETER AND PAUL. ROMANIA	18
Section I. The Romanian Basilians	18
1.1. The Romanian Basilians from Transylvania	18
1.2. The Romanian Basilians from Transcarpathia	22
1.3. The Greek-Catholic Monastery of Bixad	26
Section II. The organising of the Romanian Basilian province	41
2.1. The developping of the infrastructure after 1918	41
2.2. The selection and training of the monks	44
2.3. The pastoral activity and social work	53
2.4. The canonical and legal status	56
Section III. Case study: Leon Iulian Manu	60
3.1 From Mariapocs to Prislop	60
3.2. The Great Union from December 1st, 1918	69
3.3. The Aurora Illinois Parish	76
3.4. The return to the Order of Saint Basil the Great	78
CHAPTER II. STATE POLICY TOWARDS THE ORDER OF SAINT BASIL THE GREAT. THE INSTITUTIONAL LIQUIDATION PHASE	81
Section I. The motivation and the method of implementation of the liquidation policy.....	81
1.1. The absence of Basilians from the plan of reunion of the Ministry of Cults	81
1.2.The reason of intransigence towards the Order: refusal to cooperate in framing Bishop Rusu	85
1.3.The execution of the liquidation program: closing down the monasteries	97
Section II.The reaction of the Order of Saint Basil the Great towards the liquidation policy.....	111
2.1.The Order’s plan for clandestine resistance	111
2.2.Active opposition at closing down.....	120
Section III. The impact of Basilian resistance on state policy	141
3.1.The start-up of an actual anti-monachal project in Romania	141
3.2.The radicalization of the state policy towards Basilians	143

CHAPTER III. STATE POLICY TOWARDS THE ORDER OF SAINT BASIL THE GREAT. THE INDIVIDUAL ELIMINATION OF THE MONKS PHASE	146
Section I. The physical elimination	146
1.1. Legal staging	146
1.2. The regime of enforcing the sentences	170
Section II. Social isolation	176
Section III. Corruption	192
3.1. The benefits of treason	192
3.2. The forced informants	199
3.3. The double agent	205
CHAPTER IV. THE ACTIVITY OF THE ORDER OF SAINT BASIL THE GREAT DURING THE COMMUNIST REGIME	207
Section I. Monastic life	207
1.1. The internal life of the Order of Saint Basil the Great.....	207
1.2. Order of the Sisters of Saint Basil the Great.....	218
1.3. The Third Basilitan Order	221
Section II. The position and the role of the Order within the Greek-Catholic Church.....	227
2.1. Support of the cohesion of the Greek-Catholic Church.....	228
2.2. The pastoral activity	238
2.3. The ecumenical opening.....	242
2.4. The charitable activity.....	244
2.5. The loyalty of Greek-Catholic parishoners.....	246
Section III. Case study: Pr. Augustin Prunduş.....	250
3.1. From Rome to Bixad	250
3.2. Detention	253
3.3. The relationship with the Romanian Orthodox Church.....	260
3.4. The reports with the Securitate	264
CONCLUSIONS	275
BIBLIOGRAPHY.....	280

Key words: The Romanian Church United with Rome, Greek-Catholic, Order of Saint Basil the Great, Basilians, Leon Iulian Manu, Gheorghe Gavril Marina, Silvestru Augustin Prunduș, Monastery of Bixad, Monastery of Moisei, Monastery of Prislop

The Holy Tradition is the living transmission in the light of the Holy Spirit by the bishops, in uninterrupted apostolic succession, of the apostles' mission to teach, to preach to all the fulfillment of God's Revelation in Jesus Christ, sharing the divine gifts. In addition to the Holy Tradition, there are theological, disciplinary, liturgical or devotional traditions that have appeared over time in the local Churches. In the great Tradition these are expressions adapted to certain places and times and can be kept, modified or left under the guidance of the Magisterium of the Church¹. In other words, it is no problem if there are local traditions (disciplinary, liturgical, devotional, even theological), determined by the nature of a certain geographical space and historical moment, as long as they do not replace the essence of the Holy Tradition because the Revelation is one and the same for all generations.

In the middle of the 18th century, there was an extremely violent movement in Transylvania against the United Church with Rome. The cause of this movement was the spiritual situation of the peasantry for which: *“The religious ceremonies and the objects of worship had remained unchanged for generations and were in fact a mixture of popular customs and superstitions more pagan than Christians and the formal teachings of the Church. (...) Instead, the united priests, especially the best educated ones of them, were in fact engaged in drawing a line between true Christian faith and rituals on the one hand, and folklore and superstition on the other. These efforts to bring the religious life of the village in accordance with the nationalized doctrine, although Eastern, inevitably created a chasm (...)”*². In this context, the Order of Saint Basil the Great began its mission in Transylvania. The first collective effort of the extremely educated Basilian scholars Gheorghe Cotorea, Grigore Maior, Silvestru Caliani, Atanasie Rednic, Leontie Mosconas, Petru Pavel Aron, reunited in Blaj, was published in 1750, in semi-anonymity, under the pseudonym *“pious hieromonks”* (modest, but still indicating that not everyone speaks), of the book *Florile Adevărului/Flowers of Truth*. The book is a response to populist propaganda that had been instigating violent hatred against the Union with the Church of Rome. It explains in an accessible language the theological and

¹ *Catehismul Bisericii Catolice*, The Roman-Catholic Archiepiscopate Bucharest, Ed. Libreria Editrice Vaticana, 1993, p. 31-32

² **K. Hitchins**, *Op. cit.*, p. 54-56

canonical foundation of the Union. The book „Florile Adevărului” is an original work, but based on extensive research, being the first book in Romanian culture to appear with a professionally prepared reference bibliography. The bibliography includes 15 exclusively Orthodox Romanian religious books published in Wallachia and Moldova, based on which it is proved that the dogmatic points of the Council of Florence, recognized by the Transylvanian Orthodox through the Union with the Church of Rome, are in Orthodox doctrine, and the Union is the restoration of truth³.

Two hundred years later, in the middle of the twentieth century, a small group of well-educated Romanian Basilians preached the same thing: practicing in full knowledge of the truth of the Christian faith revealed by God and communion with the Holy Sacraments, instead of popular superstition; as shown in an article published in the Bixad Calendar for 1948, *"In some places the people celebrate "bear's day" – „wolf's day" - "cannon Tuesday" - "bird's beak" - "shepherds' Monday", and women do not wash, do not spin, do not sew, do not bake on Tuesdays and Fridays, saying that they are not good days. This is a pagan faith, a wandering. Since when did the bear and the wolf become among the saints, so that they might have celebration days? Do you think that if you kept the wolf's day, it wouldn't eat your sheep? Don't worry, that's not why it comes, to count them. It then has its celebration day, when it grabs them, not when you keep it. Leave such twisted faiths and keep the holidays ordained by the Church, do not make another law for yourself, do not take the slang words of the rusty old women in stupidity. One must know that through all these old people's holidays, those who keep them do not honor God, but the devil>>.*

The attack against the Romanian Church United with Rome, Greek-Catholic in 1948, had absolutely no political-economic-social justification. By 1948, political power had already been conquered: the force structures (police, gendarmerie, security) had been monopolized and adapted to the new regime (police in militia, security in Securitate). The Government of 1945 and the Parliament of 1946 were controlled directly or through intermediaries by Communists; even the country's form of government had changed a year before. The monetary reform of 1947 and the nationalizations of 1948 had instituted a full economic and social leveling. Moreover, the fact that the repression against the United Church was not limited to the nature of the regime's establishment, when society had to be radically and rapidly changed in order to seize power and consolidate it, is represented by the year 1968. When in Czechoslovakia the

³ I. Chindriș, N. Iacob, *Secvențe iluministe*, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2013, p. 518

communist-reformers recognized the legal personality of the Greek-Catholic Church, in Romania in solidarity with Czechoslovakia the United Romanian Church remained outside the law. The explanation is that the Christian life being free, it is free from any kind of superstition, including political superstition which, in the case of communism, imposed total obedience and offered a magical illusion of economic and social paradise. The United Romanian Church did not preach a violent opposition to the Communist Regime, on the contrary, in some manifestos urging resistance in 1948, the believers were asked to pray for Stalin's conversion; but it exposed the superstition. As in the eighteenth century, religious education brought liberation from ignorance and the consequences were visible in culture, economy, politics. A concrete example in this sense is the Romanian community in the United States of America, where, without state aid, Romanian Greek-Catholics (around and under the supervision of the Greek Catholic Church) have set up their own life and work accident insurance system, their own schools, associations, etc. One of the most important missionary priests who had an extremely important contribution in the organization of the Romanian Greek Catholic community in America was the Basilian Leon Manu.

In the autumn of 1948, Father Leon Iulian Manu was the Protoconsult of the Order of St. Basil the Great, which was the engine of the resistance of the Romanian Church United with Rome, Greek Catholics. Thus, the large-scale public manifestations of the faith made by the Greek-Catholic parishioners gathered in support of the Basilian hieromonks Leon Bob and Gavril Sălăjean on October 15, 1948 from the Greek-Catholic Monastery of Bixad and, respectively, the participation in the Holy Masses officiated by the Basilian Iosif Bal on the day of October 31, 1948 in the Bob Church and the Cathedral of *the Transfiguration* in the center of Cluj, is the most obvious proof that, despite the attack of the communist regime, the Greek-Catholic Church was not absorbed by the Romanian Orthodox Church, nor through signatures of adhesion, or by the tacit confirmation of the transfer of the Greek-Catholic parishioners to the Orthodox Church. Moreover, the preservation of the canonical connection between parishioners, priests, bishops and the Holy See is proof that the Greek-Catholic Church has not disappeared by a simple dissolution, by a simple scattering of a herd left without a shepherd.

In the concrete preservation of this connection, a particularly important role belonged to the Basilian Father Danil Ciubotaru, who facilitated the communication of the Greek-Catholic Bishops imprisoned at the Căldărușani Monastery with the Apostolic Nunciature from Bucharest. Fr. Leon Manu, in contact with the resistant Basilians and priests from Satu-Mare,

Maramureș, Cluj and Bucharest, also kept in touch with him. Because of their education and dedication, of their respect and trust they were enjoying, the Basilians played a leading role in the Greek-Catholic resistance, but absolutely never assumed non-canonical prerogatives within the Greek-Catholic Church. This aspect is highlighted by their activity during the legalization movement of the United Church from 1955-1956. Thus, the Basilians Leon Manu and Augustin Prunduș were the ones who initiated the contacts with the Greek-Catholic Bishops who had survived the Prisons in Sighet, and their message was recognized and followed in the territory precisely because of the trust that these Basilians enjoyed. The petitionary movement requested by the Greek-Catholic Bishops was initiated by Fr. Gheorghe Marina and Fr. Gavril Sălăjean, and its preservation within the limits imposed by the Greek-Catholic Bishop Ioan Cherteș was supported by Fr. Leon Manu and Fr. Augustin Prunduș. The latter, in order to ensure the coherence of the Greek-Catholic Church, threatened by dissident groups supported by the Securitate through its agents, initiated and organized on March 14, 1986, in the Chapel from his home, the meeting of Greek-Catholic Bishops and representatives canons of the vacant dioceses, for the election of Bishop Todea as Metropolitan of the Romanian Church United with Rome, Greek-Catholic, to whom he also handed over the jurisdiction of the Diocese of Cluj-Gherla.

The activity of the members of the Order of St. Basil the Great during the communist regime was always limited to vows of obedience, poverty and chastity, observance of the prayer program and the attempt to group together to lead a community life. This does not mean that the Basilians were people who lost their historical rhythm, simply remaining out of society. On the contrary, Fr. Leon Manu, Fr. Gheorghe Marina, Fr. Augustin Prunduș, Fr. Iosif Bal were very well-educated people, having doctorates in Rome and Strasbourg. Precisely because of the recognition of their value, from the very beginning the communist regime tried to co-opt them. Thus, the Securitate tried to transform Fr. Marina into a mole against the Greek-Catholic Bishop Alexandru Rusu, and Fr. Manu would have been appointed Orthodox Bishop to strengthen the absorption of the Greek-Catholic Church. Father Augustin Prunduș was systematically offered, starting with 1949, the position of Bishop of Galați and the Lower Danube, and in 1959 the position of Bishop of Oradea. The consistency of these offers is confirmed by the fulminant ecclesiastical careers of Teofil Herineanu and Vasile Aștileanu immediately after the accession to the Orthodox Church (and, in the case of Aștileanu, to the Securitate). The refusal of the system's offers led to obviously abusive judicial stagings,

followed by enforced sentences, aiming at extermination (finality achieved in the case of Fr. Leon Manu, who died during his detention at Gherla Prison).

The surviving Basilians of prisons and labor camps continued to be the coagulating and dynamic element in fulfilling the mission of the United Romanian Church. Furthermore, due to their activity, they were constantly under pressure from the authorities, with the consequence of humiliating employment (the case of Fr. Iosif Bal), with the staging of common law trials to determine them to become informants (the situation of Fr. Borotă) or with the risk of arrest for the celebration of the Holy Mass (the case of Fr. Leon Bob).

The present study starts from the analysis of the documents from the Archive of the National Council for the Study of the Security Archive. The vast majority of the studied documents are contained in the files of the Basilians identified in ACNSAS (National Council for Studying the Securitate Archives), and others are relevant documents identified in collections of documents or in the annexes of some fundamental studies. By far, the documents from ACNSAS represent the most important historical source in terms of volume for the studied period. However, they must be treated with caution because the documents were not written to record the events, but with the direct and explicit purpose of incriminating people. Thus, they have an intrinsic value, but especially extrinsic. There are three types of cases in ACNSAS: criminal investigation, surveillance and network.

The criminal investigation files became public in the contentious proceedings in front of the military court, where a consistent pretext (not a reason) for convicting the defendant had to be provided. Consequently, the documents in the file (procedural or probationary: statements, minutes) were redrafted and redone until they corresponded to the intention of the investigators and the purpose of the investigation: the conviction. A clear example in this sense is the very first criminal file drawn up for the Basilians Fr. Gheorghe Marina and Fr. Atanasie Maxim in the spring of 1948, in which there are two different minutes (dates, persons present) for the same search. The explanation is that the purpose of the investigation was to incriminate those investigated and, finding no evidence for a crime against the State, a pretext was sought by changing the legal classification into an economic crime. But this action requested another competence of investigation and then all the previous procedural acts were falsified in order to give the appearance that the investigation was carried out by the competent bodies. Another example of forgery by forging documents to cover unimaginable abuses in investigations is the terrible case of the family of Fr. Grigore Rîțiu (who was part of the second trial of the Basilians

Gavril Sălăjean and Leon Bob). According to the official records (the criminal records which, after 1989, were published and were the subject of specialized studies), the wife and daughter of Fr. Rițiu were released after only three weeks of investigation. But in reality, according to internal investigations of the Securitate, during the pre-trial detention, during the investigation, the priest's daughter was raped (becoming pregnant with a child who died after premature birth), and her mother went insane and died in unknown conditions.

The second category of files from the ACNSAS are the surveillance files. The information obtained comes mainly from more or less zealous informants, more intimate or more "*strangers*" to the person being pursued, but rewarded nevertheless. The accuracy of the obtained data was not necessarily rigorously verified because no evidence was gathered for the court, their purpose being to control the victim's life and, through this, to intimidate, isolate and subdue her. When this goal was not reached, the next step was the fabrication of evidence for common law convictions. One such case is that of Fr. Emil Borotă, whom the Securitate decided to incriminate for a crime in compliance with art. 200 C.pen. 1968 (*same-sex sexual relations*). In this regard, the Security officers *a priori* recruited people from the right environment, blackmailed witnesses and hid environmental recordings from the monk's apartment. All of these were crimes.

The last category of files are the network files, in which the work of each informant is archived. A very important emphasis is required, namely that the statement given by a victim to the Securitate during the investigation or surveillance is not a collaboration. Moreover, all political or religious convicts had to - upon release from detention - sign a standard form entitled *Statement*, obliging them not to talk to anyone about detention and to report to the Securitate or Militia to be registered, which did not mean collaborating with the Securitate. The informants (collaborators, agents, moles) did not sign standard forms, but gave a holographic statement (which could also include an autobiography with a nuance of self-disclosure), through which they expressly and directly undertook to provide data to the Securitate. The informant received a conspiratorial name and remuneration for the information provided. Each information note given by a collaborator was written in duplicate, one of which ended up in the victim's surveillance file, and the other in the agent's network file. In the analysis of the informative notes, the informant's motivation must be followed (ideological, pecuniary, blackmail, etc.) the degree of closeness to the victim (how familiar are the two of them, how often they meet, if the information corresponds to the general behavior of the pursued or contrary to other information).

In the present paper, the documents from the ACNSAS are corroborated with the documents of the Central National Historical Archive, fund of the *Ministry of Cults and Arts*. Thus, one can see the difference in method between the Securitate and the Ministry of Cults in 1948 (for example, the case of Fr. Arsenie Boca, pursued by the Securitate, but still not convicted because the Ministry of Cults praised its anti-Greek-Catholic activity) or the complementarity of the activity of those two institutions (related to the movement to legalize the United Romanian Church in 1956 or to discourage any manifestation of piety at the Greek Catholic Monastery of Bixad in the '50s and '70s).

In addition to these sources used throughout the study, the research of each chapter is based on sources specific to the addressed issue. Thus, the work is structured in four chapters: *I. Province of St. Apostles Peter and Paul Romania, II. State policy towards the Order of St. Basil the Great. Liquidation phase, III. State policy towards the Order of St. Basil the Great. The phase of individual elimination of monks and IV. The activity of the Order of St. Basil the Great during the communist regime*. For the first chapter, important sources are the documents from the Hunedoara, Satu Mare, Maramureș, Cluj County Archives, as well as the edited sources: Schematisms of the Greek-Catholic Dioceses of Muncaci, Blaj, Gherla, the Catalog of the Province of St. Apostles Peter and Paul Romania from 1946, The newspapers of the time, and especially the Memoirs of Fr. Atanasie Maxim published in 2009. For the issues addressed in the third chapter and especially in terms of the execution of sentences, very important are the memorialistic works that capture not only the general framework, but explicitly the sufferings of the Basilians. For example, Alexandru Maier in the book *Am fost medic la Gherla. Dreptul la adevăr/I was a doctor in Gherla. The Right to the Truth*, published in 2009, describes how he witnessed the death of Fr. Leon Manu, to whom he provided medical assistance or Traian Mihai Neamțu in the book *De ce, Doamne?/Why, Lord?*, published in 1998, describes the experiences lived together with Fr. Augustin Prunduș. The latter wrote a short autobiography until 1969 (unpublished, but made available by the Order of St. Basil the Great), which was an important source for the issues studied in the final chapter. The internal documents of the Order, incidentally published by Fr. Augustin Prunduș in the *Regula. Manualul Comunităților Afiliate Ordinului Sf. Vasile cel Mare/Rule. The handbook of communities Affiliated to the Order of St. Basil the Great*, published in Milan 1992, also played an important role here.

Bibliography

I. Archive sources

The Archive of the National Council for Studying the Archives of Securitate

Criminal files: Arieșan Ioan Iacob P 42116, P 000256; Avram Alexandru Arsenie P 000892; Bal Ioan Iosif P 41507 (vol. 1-4); Biriș Alexandru P 050892; Sălăjean Vasile Gavril și Bob Iosif Leon P 001730 (vol. 1-19), P 032975; Bondre Ilie Irinah P 000891; Gașpar Dumitru Damian P 040402; Man Vasile P 51327; Marina Gavril Gheorghe P 050676; Micu Ioan Ioachim P 042188, P 076348; Petean Ilie Ioan P 015711; Prunduș Augustin Silvestru P 000321 (1-2), P 963 (vol. 1-5); Săbău Ioan Iustin P 042051.

Surveillance files: Arieșan Gheorghe Grațian și Arieșan Ioan Iacob I 5389 (vol.1-2); Aștileanu Vasile I 005333, I 889756; Avram Alexandru Arsenie I 5222; Borotă Emil Efrem I 005210 (vol.4-6); Biriș Alexandru I 5615; Bob Iosif Leon I 005376 (vol.2); Bondre Ilie Irinah I 5210 (vol.1-3); Bujor Gheorghe I 5616; Ciubotaru Gheorghe Daniil I 5612 I 305004; Dăncuși Gavril Sabin I 003916 (vol.1-3); Dardai Vasile Grigore I 151671 (vol.1); Pop Alexandru Augustin și alții I 105859 (vol.1-8); Jiman Pantelimon Petru I 005613 (vol.1-3); Juca Grigire Gherasim I 005408 (vol.1-4); Lelea Dumtru Dionisie I 5343 (vol.1-2); Manu Iulian Leon I 105858, I 258315; Marina Gavril Gheorghe I 151675 (vol. 1-3); Miclăuș Vasile I 195650 (vol. 1-4); Micu Ioan Ioachim I 195648; Nemțu Mihai I 005374; Prunduș Augustin Silvestru I 985 (vol. 1-7); Săbău Ioan Iustin I 000984 (vol.1-3); Sălăjean Vasile Gavril I 005221 (vol.1), I 005229

Network files: Arieșan Ioan Iacob R 180607; Aștileanu Vasile R 315889; Bondre Ilie Irinah R 001454 (vol.1-3); Crăciun Filip R 229425 (vol.1-2); Moldovan Maței Miron R 144099; Pop Vasile Vicențiu R 177069 (vol.1-2); Săbău Ioan Iustin R 180608

Documentary files: Monastery of Bixad trying to rebel D 12192; The issue cults sects (catholic) D 69 (vol. 7)

Romania's National Archives

Service of Central Historical National Archives, fond Ministry of Cults and Arts

National Archives, Cluj County Service, Fond 103 *Blaj Central Library*

National Archives, Hunedoara County Service, Fond *Hațeg Greek-Catholic Dioceses*

National Archives, Satu Mare County Service, Fond 14 *Satu Mare County Prefect's Office*

National Archives, Maramureș County Service, Fond 123

Archive of the Ministry of Foreign Affairs,
Fond *The issue of 16 Foreign Schools and Churches Școli in Romania 1875-1950*

Archive of the Order of Saint Basil the Great
Prunduș S.A., *Curriculum Vitae 1969* (typed)

II. Published sources

Catalogus Ordinis Sti Basili Magni Provinciae Romenae SS. AA. Petri et Pauli, Anno 1946
Catehismul Bisericii Catolice, Arhiepiscopia Romano-Catolică București, Ed. Libreria Editrice Vaticana, 1993
Șematismul Veneratului Cler al Arhidiecesei Metropolitane Greco-Catolice Române de Alba Iulia și Făgăraș 1896, 1900, 1911
Schematismus Cleri Dioecesis Szamosujvariensis Graeci Ritus Catholicorum 1877, 1882, 1886, 1900, 1903, 1906, 1914, 1947
Șematismul Veneratului Cler al Eparhiei Greco-Ctolice Române a Maramureșului 1932, 1936
Schematismus Cleri Grecis Ritus Catholicorum Dioecesis Munkacsensis 1825, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1841, 1843, 1845, 1847, 1856, 1908

III. Mass-media

Almanahul județului Satu Mare 1924
Calicul, umor și satiră
Curierul Crestin. Organ oficial al Eparhiei de Cluj-Gherla
Dumineca. Organul Vicariatului Episcopal gr.cat. roman din Maramueș
Gazeta Transilvaniei
Românul
Unirea. Foaie bisericească- politică

IV. Memorialistic

Anania V., *Memorii*, Iași, Ed. Polirom, 2008
Boroș I., *Memorialistică*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2012
Brânzeu N., *Jurnalul unui preot bătrân*, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2011
Hossu I. *Credința Noastră este viața noastră*. Cluj-Napoca, Ed. Viața Creștină, 2003
Maxim A., *Memorii*, Ed. Scriptorium, Baia Mare, 2009
Rațiu Al., *Biserica Furată*, Cluj-Napoca, Ed. Argus, 1990
Vaida-Voevod Al., *Memorii, Vol. I*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1994

V. Books, articles, studies

Albinetz C., Albinetz Cr., *Dej. Istorie și legendă*, Cluj-Napoca, Ed. Risoprint, 2014

- Albinii S., *Societatea Transylvania. Amintiri de la Tribuna Veche. Scrieri politice.*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2014
- Ardeleanu I., Bodea Gh., Fătu M., Lusting O., Mușat M., Vajda L., *Teroarea hortisto-fascistă în Nord-Vestul României septembrie 1940-octombrie 1944*, București, 1985
- Avram M., *Strategii clandestine în practica religioasă greco-catolică din comuna Maieru, județul Bistrița-Năsăud, în timpul persecuției comuniste (1948-1989)* în *Anuarul Institutului de Istorie Orală*, nr. I/1989, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1999
- Baboș A., *Divizia 18 – „un inel de fier în lantul Unirii”*, în *Revista de Istorie Milirată* nr. 5/1998
- Badiu I., *Orașul Hațeg în perioada 1914-1944*, Deva, Ed. Karina, 2013
- Băițan V., *Martiri și Mărturisitori ai Bisericii Române Unite cu Roma din Eparhia Greco-Catolică a Maramureșului (1948-1989)*, Baia Mare, Ed. Gutinul, 1999
- Bâle G., *Figura episcopului Alexandru Rusu oglindită de ziarul Graiul Maramureșului în perioada 1932-1950, în 120 de ani de la nașterea Episcopului dr. Alexandru Rusu*, Baia Mare, Ed. Scriptorium, 2004
- Bankuti G., *Iezuiții în România în secolul XX*, Oradea, Ed. Ratio et Revelatio, 2019
- Banu F., „*Strămoșii*” *Securității - structuri de poliție politică din România în perioada 23 august 1944-30 august 1948*, sub redacția Pentelescu A., Preda G., *Clipe de viață. Comandorul dr. Ilie Manole la 60 de ani, Ploiești, Ed. Karta-Graphic – Printing, Publishing, Editing, 2007*
- Bărbat V., *L' institution de l'office du theologien dans l'eglise Roumaine unie*, în *Orientalia Christiana Periodica*, Roma, vol XXIX/1963, p.155-200; *Il teologo del vescovo e della Chiesa romana Unita nel 1701-1731*, în *Acta Historica*, Munchen, tom VIII/1968
- Barbu D., *Biserică și societate*, în *Verbum*, anul II, nr. 7-12/1991
- Bârlea O., *Ex historia romena: Ioannes Bob episcopus Fagarsiensis (1783-1830)*, Freiburg 1951
- Bârlea O., *Biserica română unită și ecumenismul corifeilor Renașterii culturale*, în revista *Perspective*, Munchen, nr. 3-4/1983, p.1-236, *Mitropolia Bisericii Române Unite proclamată în 1855 la Blaj*, München 1987
- Bârzu V., *Mănăstirea Pângărați- monografie, studiu istoriografic și arheologic*, Cluj-Napoca, Ed. Gedo, 2004
- Bellu Șt., *Pădurea răzvrătită*, Baia Mare, Ed. Butinul, 1993
- Bichigean G., *Slujitorii altarului bisericii române din Năsăud*, Bistrița, 1936
- Bichir Fl., Petrașciuc R., Toderel R., *Părintele Arsenie Boca în Arhivele Securității. Opis de Documente Vol.I (Sâmbăta de Sus, 1943-1949)*, Sibiu, Ed. Agros, 2013
- Bodea Gh. I., Suciuc V.T., *Moisei*, *Revista Vatra Biblioteca de Istorie*, Târgu-Mureș, 1982
- Boia L., *Strania istorie a comunismului românesc (și nefericitele ei consecințe)*, București, Ed. Humanitas, 2016
- Bolchiș-Tătaru T., *Țara Oașului în memorii acum trei sute sferturi de veac*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutenberg, 2016
- Bolfă-Otic V., *Aspecte din istoria comunității Surorilor Baziliene din România. Fondarea și perioada de persecuție 1948-1989*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutenberg, 2007
- Bonteanu T., *O Turmă și Un Păstor. Problema Împăcării Bisericii de Răsărit cu Biserica de Apus*, Ediția a III-a, Baia Mare, Ed. Eurotip, 2013
- Bota I., Ionițoiu C., *Martiri și Mărturisitori ai Bisericii din România. Biserica română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Biserica Romano-Catolică*, Ed. Patmos, 1998
- Bota I.M., *Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești*, Cluj-Napoca, Casa de Editură Viața Creștină, 1994
- Bota I.M., *Pagini de istorie creștină românească 1940-2010*, Cluj-Napoca, Ed. Grinta, 2011
- Bozgan O., *România versus Vatican*, București Ed. Sylvi, 2000
- Bozgan O., *Mișcarea petiționară greco-catolică din 1956*, sub redacția Bozgan O., *Studii de Istoria Bisericii*, Ed. Universității din București, București, 2000

- Bozgan O., *Biserica Română Unită între rezistență și <<unificare religioasă>>. Contribuții documentare*, sub redacția Bozgan O., *Studii de Istoria Bisericii*, Ed. Universității din București, București, 2000
- Bozgan O., *Biserica Română Unită între rezistență și unificare religioasă. Contribuții documentare*, sub redacția Bozgan O., *Studii de Istoria Bisericii*, Ed. Universității din București, București, 2000
- Bozgan O., *Cronica unui eșec previzibil, România și Sfântul Scaun în epoca pontificatului lui Paul al VI-lea (1963-1978)*, București, Ed. Curtea Veche, 2004
- Breharu G., *Biserica Română Unită, Greco-Catolică, din Gherla și contribuția sa la emanciparea social-culturală și afirmarea națională a poporului român*, Cluj-Napoca, Viața Creștină, 2004
- Bucur I.M. *Din istoria Bisericii Greco-Catolice Române (1918-1953)*, Cluj-Napoca, Editura. Accent, 2003
- Bucur I.M. *Storia e memoria: alcune osservazioni riguardanti la storiografia sulla Chiesa Romana Unita (Greco-Cattolica)*", în Gh. Mândrescu, G. Altarozzi (coord.), *Comunismo e comunismi. Il modello rumeno*, Ed. Accent, 2005
- Bucur I.M., „Între speranțe și iluzii. Memoriul din aprilie 1956", in *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Catholica*, XLV, nr. 2, 2000
- Bucur I.M., "Situția Bisericii Române Unite în perioada 1949-1964", in *Studia Universitatis Babeș-Bolyai (SUBB). Theologia Catholica*, nr. 1/1998
- Bucur I.M., „Aspecte privind Episcopia greco-catolică de Cluj-Gherla, 1945-1947", în *SUBB, Theologia Catholica*, XLVIII, 2003, nr. 2
- Bucur I.M., *Aspecte ale rezistenței Bisericii Române Unite (Greco-Catolice) la sfârșitul anilor '40*", în L. Țărău și V. Țărău (editori) *România și relațiile internaționale în secolul al XX-lea*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca, 2000
- Bucur I.M., *Culpa de a fi Greco-Catolic. Procesul Episcopului Alexandru Rusu (1957)*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2016
- Bucur I.M., *Limitele Ostpolitik-ului vatican: cazul României*", în colab. cu Smaranda Ignat, in *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Theologia Catholica*, XLVII, 2002, nr. 2;
- Bucur I.M., *România - Vatican. Relații diplomatice 1920-1950*, vol. I, în colab. cu C. Păiușan, I. Popescu, D. Preda, București, Ed. Enciclopedică, 2003; *Sf. Scaun și Europa Central-Răsăriteană între anii 1918-1953*, Universitatea „Babeș-Bolyai", Centrul de formare continuă și învățământ la distanță, specializarea Istorie, Cluj-Napoca, 2002
- Bucur I.M., *România-Vatican. 80 de ani de relații diplomatice*", în colaborare. cu D. Preda, in *Magazin istoric*, XXXIV, serie nouă, nr. 5 (398), mai, 2000
- Bucur I.M., Stan L. *Persecuția Bisericii Catolice din România. Documente din Arhiva Europei Libere, 1948-1960*, Târgu-Lăpuș, Ed. Galaxia Gutenberg, 2005
- Bucur I.M., *Tentative de manipulare a Bisericii Române Unite. Sinodul electoral din martie 1946*", în *120 ani de la nașterea Episcopului Dr. Alexandru Rusu*, Baia Mare, Editura Scriptorium, 2004
- Bucur I.M., *The Romanian Greek-Catholic Church between Co-optation and Suppression, 1945-1948*", în Hans-Christian Maner, Norbert Spannenberger (coord.), *Konfessionelle Identität und Nationsbildung. Die griechisch-katholischen Kirchen in Ostmittel-und Südosteuropa im 19. und 20. Jarhundert*, Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2007
- Bucur I.M., *The Suppression of the Romanian Greek-Catholic Church in 1948*", in G. Fodor, J. Török, P. Tusor (eds.), *Churches in service of the Truth. History - Theology-Identity (1500-2000)*. Studies, *Studia Theologica Budapestinensia* 34, 2009
- Bujor V., *Episcopii Diecesei Gr. Cat. De Gherla acum Cluj-Gherla (1856-1939)*, Cluj-Napoca, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2000

Călin C., *Dr. H. C. Augustin Pacha (1870-1954). Succint excurs biographic al primului Episcop Romano-Catolic de Timișoara*, Banatica- Revista Muzeului Banatului Montan, nr. 19/2009

Câmpianu R., *David Prodan despre Unirea religioasă a românilor ardeleni*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Historica”, nr. 6/2002, Alba Iulia

Cârja I., Sularea D., *Episcopul Ioan Szabo și Sfântul Scaun. Corespondență (1874-1910)*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2007

Chindriș I., Iacob N., *Secvențe iluministe*, Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2013

Cioșan Fl., *Cuvânt înainte pentru Anuarul Institutului de Istorie Orală*, nr. I/1998, Cluj-Napoca, 1999

Cipăianu G., *Catolicism și comunism în România 1946-1955. O perspectivă diplomatică franceză*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2015

Ciuboratu D., *Puncte de Apropiere între Ortodoxie și Catolicism*, Blaj, Tipografia Seminarului, 1945

Ciubotă V., *Demetriu Raț, nobil din Vezendiu- un binefăcător al bisericilor și mănăstirilor din episcopia Munkacevo în Ciubotă V., Nicoară T., Vegheș M., Horvat L., Relațiile româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate*, Cluj-Napoca și Satu Mare, Editura Presa Universitară Clujeană și Editura Muzeului Sătmărean, 2007

Ciubotă V., Dulgău B., Radosav D., Vasil-Marinescu S., *Lupta românilor din județul Satu Mare pentru făurirea statului național unitar român. Documente 1848-1918*, București, 1989

Ciubotă V., *Vicariatul Național Român din Carei*, Satu Mare, Editura Muzeului Sătmărean, 1997

Costin A., *O familie victimă a represiunii comuniste, în Analele Sighet, Vol 2, Instaurarea comunismului între represiune și rezistență*, Fundația Academia Civică, București, 1995

Crihălmeanu Fl., *Cartea Pelerinului*, Cluj-Napoca, Ed. Vața Creștină, 2019

Daboc I.L., *Mănăstirea baziliană de la Bixad cu Icoana Făcătoare de Minuni*, Prilog, 2015

Damșa T.V., *Biserica Greco-Catolică din România în perspectiva istorică*, Timișoara, Editura de Vest, 1994

Djuvara N., *Amintiri din Pribegie (1948-1990)*. București, Ed. Humanitas, 2010

Dobeș A., *Ilie Lazăr. Consecvența unui ideal politic*, București, Fundația Academia Civică, 2015

Dobrincu D., *Rezistența armată anticomunistă și rezistența greco-catolică în centrul Transilvaniei. Organizația "Partizanii Regelui Mihai - Armata Secretă" (1948-1950)*, Revista Arhivelor nr. 1/2009

Dragomir S., *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2002

Dragomir S., *Românii din Transylvania și unirea cu biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701)*, Cluj-Napoca, 1990

Dumitran D., *Un timp al reformelor, Biserica Greco-Catolică din Transylvania, sub conducerea episcopului Ion Bob (1782-1930)*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2007

Făgăraș S.S., Birtz M.R., *Capitulul diocesan de Cluj-Gherla între septembrie 1987- martie 1990*, Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2007

Farcu G. N., *Evreul preot valah în Albani T., Douăzeci de ani dela Unire. Monografie comemorativă a Unirii*, Vol. 1. *Cum s-a făcut Unirea*, Institutul de Arte grafică “Grafica”, Oradea, 1938

Farcu G.N., *Maica Domnului în Calea Vieții* nr. 6/1916

Fătu M., Mușat M., *Teroarea Hortisto-Fascistă în Nord-Vestul României. Septembrie 1940-1944*, București, Ed. Politică, 1985

Feier I., *Amintiri, meditații, reflecții*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2014

Furtună I., *Ordinul Sf. Vasile cel Mare și Raporturile lui cu Societatea (1918-1989)*, Teză de doctorat, Cluj-Napoca, 2013

Georgescu I., *Dr. Ion Rațiu (1828-1902) 50 de ani din luptele naționale ale românilor ardeleni*, Sibiu, Ed. Asociațiunii, 1928

Ghitta O., *Iosif de Camillis: un vicar apostolic la porțile Transilvaniei*, în *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica*, 6/II, 2002

Ghitta O., *Nașterea unei biserici. Biserica greco-catolică din Sătmar în primul ei secol de existență*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujană, 2001

Hitchins K., *Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transylvania 1700-1868*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1987

Iancu Gh., *Justiție românească în Transylvania (1919)*, Cluj-Napoca, Ed. Ecumenica Press, 2006

Ionescu M., *Epurarea avocaților din Broul Cluj*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2016

Ionescu-Gură N., *Munca Forțată din România în Regimul Comunist. Internările Administrative din perioada Gheorghiu-Dej (1948-1965)*, București, Ed. Corint, 2017

Ivan Duică C., *Ioan Dunca Joldea- un preot Greco-catolic în rezistența armată anticomunistă*, în Petcu A.N. (coord.), *Partidul, Securitatea și Cultele*, Ed. Nemira, București, 2005

Ivan Duică C., *Rezistența Anticomunistă din Maramureș. Gruparea Popșa (1948-1949)*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2005

Jurju C., Budeancă C., *Grupul "Teodor Șușman*, în Radosav D, Orga V., Țintea A., Cioșan Fl., Jurju C., Budeancă C., *Rezistența anticomunistă din Apuseni. Grupurile: Teodor Șușman, Capotă-Dejeu, Cruce și Spadă. Studii de istorie orală*, Ed. Argonaut, Cluj, 2003

Jurju C., *Grupul "Capotă-Dejeu"*, în Radosav D, Orga V., Țintea A., Cioșan Fl., Jurju C., Budeancă C., *Rezistența anticomunistă din Apuseni. Grupurile: Teodor Șușman, Capotă-Dejeu, Cruce și Spadă. Studii de istorie orală*, Ed. Argonaut, Cluj, 2003

Jurju C., *Mitul Venirii Americanilor Studiu de caz: Rezistența anticomunistă de la Huedin*, în Radosav D, Orga V., Țintea A., Cioșan Fl., Jurju C., Budeancă C., *Rezistența anticomunistă din Apuseni. Grupurile: Teodor Șușman, Capotă-Dejeu, Cruce și Spadă. Studii de istorie orală*, Ed. Argonaut, Cluj, 2003

Kom A., *Unificarea Bisericii Unite cu Biserica Ortodoxă Română în 1948*, sub redacția O. Bozgan, *Studii de Istoria Bisericii*, Ed. Universității din București, București, 2000

Langa L., *Trecând pragul tăcerii. O carte document*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutenberg, 2009

Lazăr I., *Contribuția locuitorilor Țării Hațegului la realizarea Marii Uniri din 1918*, în Sergetia Acta Musei Devensis nr. XXXIV/2006

Loghin O., Toader T., *Drept Penal Român. Parte Specială*, București, Casa de Editură și Presă "ȘANSA" SRL, 2001

Lupaș I., *Dezbinarea bisericească a românilor ardeleni în lumina documentelor din întâia jumătate a veacului al XVIII-lea*, în *Studii, conferințe și comunicări istorice*, București, 1928

Lupșa Șt., *Încercări de reîntregire a Bisericii Române după 1700*, în *Biserica Ortodoxă Română*, LXXVI nr.10-11/1957

Maier Al., *Am fost medic la Gherla. Dreptul la adevăr*, București, Ed. Vremea, 2009

Manu I.L., *În amintirea Canonului Bunea în Răvașul nr.1-2/1910*

Marin Fl., *Facultatea de Medicină, Școala medical clujeană și spitalele din Cluj (1500-2000)*, Cluj-Napoca, Ed. Casa cărții de știință, 2018

Marțian I., *Anuarul Liceului Grăniceresc „George Coșbuc” în Arhiva Someșană Seria III*, nr.6/2007, p. 108

Mârza R., *Albumul Marii Uniri. Samoilă Mârza*, București, Ed. Monitorul Oficial, 2018

Mesian A., *Rafila Găluț. Fecioara Stigmatizată din Bocsig 1910-1939*, Baia Mare, Editura Surorilor Lauretane, 2013

Mezei Câmpeanu I., *Luptători români ardeleni*, Cluj, Tip. Minerva, 1940

Miron G.M., *Biserica Greco-Catolică din Transylvania. Cler și enoriași (1697-1792), Memoria închisorii Sighet* Ed. Presa Universitară Clujană, 2004

Moisil I., *Amintiri din viața de liceu în Arhiva Someșană* Seria I, nr.26/1939

Moisin A., *O pagină eroică din istoria Bisericii Române Unite cu Roma: lupta părintelui Onofreiu Pompeiu*, Târgu Lăpuș Ed. Galaxia Gutenberg, 2010

Neamțu G., *Sus Inimile! Acțiunea Greco-catolică pentru repunerea în drepturi a Bisericii 1955-1956. Dumnezeiasca Liturghie din 12 august 1956*, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2016

Neamțu T.M., *De ce, Doamne?*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1998

Nouzille J., *Catolicii din Moldova. Istoria unei minorități profesionale din România* Ed. Sapienția, Iași, 2010

O. Bozgan, *România versus Vatican*, Ed. Sylvi, București, 2000

O. Bozgan., *Nunțiatuara Apostolică din România în anii 1948-1950 în Biserică, Putere, Societate, Studii și Documente*, coordonat de O. Bozgan, Universitatea București, 2001

Oprea M., *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente. 1949-1989*, Iași, Ed. Polirom, 2002

Pacepa I.M., Rychlak R.J., *Dezinformarea*, București, Ed. Humanitas, 2015

Pâclișanu Z., *Istoria Bisericii Române Unite*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutenberg, 2006

Păcurariu M., *Pagini din istoria bisericii românești*, Cluj-Napoca, 1991

Păcurariu M., *Politica statului ungar față de biserica românească din Transylvania în perioada dualismului 1867-1819*, Sibiu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1986

Pandrea I., *Români contra români. Scurt istoric privind apariția Bisericii Greco-Catolice și disensiunile dintre acestea și Biserica Ortodoxă Română*, Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 1999

Papadopol V., Sroenescu I., Protopopescu G.V., *Codul Penal al Republicii Populare Române. Adnotat*, București, Editura de Stat, 1848

Pekar A., *Basilian Reform in Transcarpathia*, în *Analecta OSBM*, Vol VII (XIII), Fasc. 1-4

Petcu M., *Istoria jurnalismului din România în date: enciclopedie cronologică*, Iași, Ed. Polirom, 2012

Pintilescu C., *Justiție Militară și represiune politică în România comunistă (1948-1989). Studiu de caz: Activitatea Tribunalului Militar Cluj*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujană, 2012

Pintilescu C., *Mecanisme judiciare ale represiunii politice în România (1948-1956) Studiu de caz: Tribunalul Militar Cluj*, Teză de doctorat, Cluj-Napoca, 2010

Plăianu C., *Pr. Dr. Silvestru Augustin Prunduș, OSBM în Caiete OBSS III/2002*

Pleșa L., *Organizația de rezistență condusă de maiorul Nicolae Dabija (1948-1949)*, București, Ed. CNSAS, 2009

Pop A.A., *Mănăstirea Prislopului*, în *Cale Vieții* nr. 5/1 mai 1916

Pop A.A., *Ordinul Sf. Vasile în Biserica Română Unită. Conferință ținută la invitația AGRU-lui din Cluj 18 noiembrie 1937*, Cluj, Tipografia Diecesană, 1938

Pop R., *Înzestrarea noii Episcopii a Maramureșului cu instituțiile de bază*, în Pop R. (coord.), *120 de ani de la nașterea Episcopului dr. Alexandru Rusu*, Ed. Scriptorium, Baia Mare, 2004

Pop R., *Luminile Bixadului*, Baia Mare, Ed. Scriptorium, 2009

Pop Reteganu I., *Pintea Viteazul. Tradițiuni, Legende și Schițe istorice*, Brașov

Prodan D., *Supplex Libelus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, București, Ed. Didactică și Enciclopedică, 1984

Prunduș S.A., *Introducerea Limbii române în Sfânta Liturghie*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutengerg, 2014

- Prunduș S.A., *Amintiri despre Arhiepiscopul Ioan Ploscaru*, sub redacția Gr. Sălăgean, *In Memoriam Arhiepiscopului Ioan Ploscaru. Evocări și Amintiri.*, Ed. Signata, Timișoara, 1998
- Prunduș S.A., *Istoricul Eparhiei și Seria Episcopilor în Șematismul Eparhiei Greco-Catolice Române de Cluj-Gherla pe anul Mântuirii 1947*, Cluj, Tipografia Diecezană Cluj, 1947
- Prunduș S.A., Nicula Al., *Episcopul Cardinal dr. Iuliu Hossu un suflet pentru Cristos*, în *Credința Noastră este viața noastră. Memoriile Cardinalului Dr. Iuliu Hossu*, Cluj-Napoca, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2003
- Prunduș S.A., Plăianu C., Cluj-Napoca, *De ce suntem greco-catolici?*, Casa de Editură Viața Creștină, 1999
- Prunduș S.A., Plăianu C., Nicula Al., Bota I., Costan I., *Cardinalul Iuliu Hossu*, Cluj-Napoca, Ed. Unitas, 1995
- Prunduș S.A., Pleianu C., *Catholicism și Ortodoxie Românească. Scurt istoric al Bisericii Române Unite*, Cluj-Napoca, Ed. Viața Creștină, 1994
- Prunduș S.A., *Regula. Manualul Comunităților Afiliate Ordinului Sf. Vasile cel Mare*, Milano, 1992
- Radosav D., *Sătmarul în anul Marii Uniri 1918*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2018
- Rațiu Al. *Persecuția Bisericii Române Unite*, Oradea, Imprimeria de Vest Publishing House, 1994
- Rațiu I., *Blajul Scurte notițe informative*, Brașov, Tipografia Ciurcu & Comp, 1911
- Retegan S., *Luptând pe două fronturi. Memorandistul Vasile Lucaciu*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2016
- Rițiu M., *Biserica Greco-Catolică din Nord-Vestul Transilvaniei în anii comunismului în memoria colectivă (1945-1990)*, Teză de doctorat, Cluj-Napoca, 2009
- Rus A., *Dimensiunea teologică a Catehismul lui Iosif de Camelis*, în E. Mârza, A Rus, *Catehismul lui Iosif de Camelis, Târnava 1726*, Ed. Imago, Sibiu, 2002
- Sabău I., *Noi date privind lupta populației din județul Satu Mare pentru Unire*, în „*Satu Mare. Studii și comunicări*”, IV, 1980
- Scurtu L. *Religie și prigoană. Măsuri opresive asupra elitei preoțești și a crdincioșilor greco-catolici din comuna Feldru (Bistrița)*, în *timpul persecuției comuniste, 1948-1989*, Anuarul Institutului de Istorie Orală, nr. I/1998, Cluj-Napoca, 1999
- Sima A.V., *Affirming Identity. The Romanian Greek-Catholic Church at the Time of the Firsrt Vatican Council*, Milano, Ed. Vita e Pensiero, 2013
- Snagov D., *Monumenta Romaniae Vaticana Manuscrise-Documente- Hărți*, București, Regia Autonomo Monitorul Oficial, 1996
- Soica S., Buboi G., *Episcopul Ioan Bălan în dosarele Securității*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2016
- Soica S., *Cardinalul Iuliu Hossu în dosarele Securității*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2016
- Soica S., *Clerici ai Eparhiei Greco-Catolice de Oradea în detenție sub regimul communist din România*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2014
- Soica S., *Eparhia Greco-Catolică de Oradea și Securitatea în anul 1948*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2014
- Soica S., *Nicolae Brânzeu și Dosarul din Arhiva CNSAS: Povestea unui eroism discret*, Târgu Lăpuș, Ed. Galaxia Gutemberg, 2013
- Stănescu M., *Represiune și control social în România comunistă*, în Anuarul ICCMER, Vol. V-VI/2010-2011
- Stînea P.M.N., *Biserica Greco-Catolică Română din Statele Unite ale Americii 1904-1989*, Teză de doctorat, Cluj-Napoca, 2011
- Știrban M., *Episcopul Maramureșului dr. Alexandru Rusu în notițele de informare al Siguranței și Securității (1945-1966)* în Pop R.(coord.), *120 de ani de la nașterea Episcopului dr. Alexandru Rusu*, Ed. Scriptorium, Baia Mare, 2004

Sularea D., *Viața religioasă în dieceza Greco-catolică de Gherla (1878-1891). Contribuții documentare*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2008

Țimbuș I., *Părintele dr. Gheorghe Marina (1908-1898)*, în *Rev. Lumea Credenței* nr. 4/2013

Țiproc I., *Mihai din Prilog*, Satu Mare, Ed. Daya, 2009

Țiproc I., *Preotul Victor Fanea Martirul din Bixad*, Stu-Mare, 2008

Tokolyi R.C., *Personalitățile Unirii din zona Baia Mare*, în *Revista Arhivei Maramureșene* nr. 11/2018

Torok W., Macovei E.I., *Între mit și bagatelizare. Despre reconstituirea critică a trecutului, Ion Gavrilă Ogoranu și rezistența anticomunistă din România*, Iași, Ed. Polirom, 2016

Torrey G., *România în Primul Război Mondial*, București, Ed. Meteor Publishing, 2018

Turcu L., *Între idealuri și realitate. Arhidieceza greco-catolică de Alba Iulia și Făgăreș în timpul păstoririi mitropolitului Vasile Suciu (1920-1935)*, Cluj-Napoca, Ed. Mega, 2017

Uglea M., *Coloniile de muncă de la exploatarea miniere Baia Sprie, Cavnic, Nistru (1950-1955)*, Baia Mare, Ed. Ethnologică, 2016

Vasile Cr., *Biserica Ortodoxă Română în primul deceniu communist*, Cluj-Napoca, Ed. Curtea Veche, 2005

Vasile Cr., *Comunismul și Biserica: represiune, compromitere și instrumentar*, în Cesereanu R. (coordinator), *Comunism și represiune în România. Istoria tematică a unui fratricid național*, Ed. Polirom, Iași, 2006

Vasile Cr., *Considerații privind sursele și temele istoriei eclesiastice postbelice*, în *Studia Politica. Romanian Political Science Review*. Universitatea București, nr. 3/2007

Vasile Cr., *Considerații privind sursele și temele istoriei eclesiastice postbelice*, în *Studia Politica. Romanian Political Science Review*. Universitatea București, nr. 3/2007;

Vasile Cr., *Între Vatican și Kremlin. Biserica Greco-Catolică în timpul regimului communist.*, București, Ed. Curtea Veche, 2004

Vasile Cr., *Istoria Bisericii Greco-Catolice sub regimul comunist 1945-1989. Documente și mărturii*. Iași, Ed. Polirom, 2003

Vasile Cr., „*Une répression différenciée: uniates et orthodoxes dans la Roumanie stalinienne, 1948-1965*“, în vol. *Le communisme et les élites en Europe Centrale* (sous la direction de Nicolas Bauquet et François Boçholier), préface de François Fejtö, postface de Pierre Kende, Paris, Presses Universitaires de France, Éditions Rue D'Ulm, 2006;

Vasile Cr., *Church and state in Romania after the Communist Takeover 1945-1948*“, in *Etudes Balkaniques*, 2002;

Vasile Cr., *The Apostolic Nunciature in Romania at the beginning of the Communist regime 1945-1950*“, in *Annuario*, anno 4, 2002;

Vasile Cr., *The Suppression of the Romanian Greek Catholic (Uniate) Church*“, in *East European Quarterly*, volume XXXVI, No. 3, September, 2002

Vasile Cr., *Vatican and the Romanian Greek Catholics in the light of some documents of the Securitate 1965–1989*“, in *Quaderni della Casa Romana di Venezia*, No. 2, 2002

Vasilescu C., *Rezistența Armată. O istorie în imagini*, Pitești, Ed. Manu Scris, 2016

Vida-Simiti I., *Colaborarea Episcopului Iuliu Hossu cu Ordinul Sf. Vasile cel Mare*, în Ruscu D., Tuțu G. (coord.) *Primul Cardinal al românilor Iuliu Hossu eminentă personalitate a Bisericii și Neamului Românesc*, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2017

Vida-Simiti I., *Contribuția călugărilor Greco-catolici la organizarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918*, în *Revista Arhivei Maramureșene* nr. 11/2018

Vida-Simiti I., *The arrest of the Basilians Atanasie Maxim and Gheorghe Marina in the attempt to incriminate the Greek-Catholic Bishop Alexandru Rusu*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Historia* nr. 2/2018

Vida-Simiti I., *Participarea călugărilor basilieni la Marea Adunare Națională de la 1 Decembrie 1918*, în *Satu Mare. Studii și Comunicări XXXIV/II* (2018)

Vida-Simiti L., Fărcaș A.D., Stoia M.A., Anton Fl. P., Homorodean C., Goiescu C.M., Mocan-Hognog D. L. , *Cardiologia*, Cluj-Napoca, Editura Medicală Unversitară „Iuliu Hațieganu”, 2018

Vișovan M., *Maramureșul în lupta anticomunistă*, Bacău, Ed. Babel, 2013

Vișovan M., *Mărturii ale rezistenței anticomuniste din Maramureș*, Cluj-Napoca, Ed. Napoca Star, 2008

Vulea C.A., *Biserica Greco-Catolică din Vicariatul Hațegului (1850-1918)*, Cluj-Napoca, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2009